

"Anmeldelse" af den lokale sognepræst

Den største af alle synder

Præsten er indenfor det kirkelige liv, hvad forfatteren er indenfor det verdslige liv. De burde begge erkende dette opgaveslægt-skab, og således var det da også engang: præsten (som *skulle være* opbyggelig) burde (også) være en god fortæller, og forfatteren (som *skulle være* en god fortæller) burde (også) være opbyggelig. Vor tids præster er måske bedre fortællere end fortidens. Der er jo blevet mere at fortælle om, og deres tilhørere er blevet mere krævende, men kræver "publikum" mere og leverer præsten mere end blot gode historier? Men hvor præsten dog trods alt (i hvert fald angiveligt) har et konkret sted hvorfra han anskuer verden, så har forfatteren ganske tabt mælet. Hvis han overhovedet har et budskab, så behøver dette egentlig ikke den skønlitterære form, og han betragter ikke denne som nogen større nødvendighed. Litteraturen, denne tale fra generation til generation som man kunne lytte til og fortsætte, og som kunne højne og give trøst og håb, er blevet magtesløs i vores støjende og komplicerede verden.

Det der engang var præstens og forfatterens fælles anliggende var - til syvende og sidst - *synden* og *kærligheden*. De to størrelser er uløseligt forbundne, idet den ene ikke findes uden den anden. Kærligheden vil den ene vej (Gud, vil præsten sige), men forhindres eller besejres af synden (Djævelen), og det er i spændingen imellem disse - striden imellem det gode og det onde - at menneskets liv får mening. At vi grundlæggende værdsætter livet og rigdommene, har Gud sørget for ved at gøre vores tid begrænset og lade vores ånd og legeme forfalde (eller rettere: give os bevidsthed om dette). Men den synd som alle de ædle kulturværdder har som forudsætning: vores instinktive drift imod det vulgære som må tæmmes ved opdragelse, den må mennesket sørge for: ved at kultivere forestillingen om det ukultiverede, så det kan eksistere og bekæmpes. Og det er denne opgave mennesket har svigtet. Det er blevet håbløst, hedder det sig, og der kommer jo spændende ting ud af det. Fordringsløse ting som de yngre elsker og som de ældre må prøve at vifte bort.

Hvor kan man gå hen hvis man finder denne lethed som præger den moderne tilværelse ulidelig? Hos samtidens forfattere er der ingen trøst at hente. Præsterne har heller ikke de store indven-

dinge (de har endda grunde til at billige udviklingen), men man føler sig (oftest) tryk ved dem, de er sjældent (fin)kulturelle (det har kirkens folk har aldrig været), men de er bærere af det bedste i vores kultur (i verden vil vi sige) og deres hæmningsløse omgang med forbudte ord er befriende. Men tænk hvor befriende det må have været, at leve i en verden hvor man kunne udsættes for at der ned i éns ansigt blev tordnet: "Verden siger jer ..., men JEG siger jer ...".

Gert Buschmann